

ZOMBOR ÉS VIDÉKE.

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kossuth-utca 155. szám. Gergely-féle házban.
hova minden, a lap szellemi és anyagi részét illető köz-
lemények intézendők és minden díjak fizetendők.

A bácsamegyei nemzeti párt hivatalos közlönye.
Megjelenik hetfő és ünnepek utáni napok kivételével minden nap.
Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
Dr. MOLNÁR GYULA.

Előfizetési árak:
Egész évre 12 ft. — Félévre 6 ft. — Negyedévre 3 ft.
Egy óra 1 ft. 20 kr.
Egyes szám ára 5 kr. a vasárnapi szám 10 kr.

TÁVIRATOK.

A király Bécsben.

Gödöllő, nov. 3. (A Z. és V. ered. táv. tud.) Ő felségei a király és a királyné ma déli 12 órakor külön udvari vonattal kisereteikkel Bécsbe utaztak.

Az orosz forradalom előjelei.

Szent-Pétervár, nov. 3. (A Z. és V. ered. táv. tud.) Itten az a hír terjedt el, hogy az új császár trónra lépte előtt zavarok készülnek. Annyi kétségtelen, hogy a lakosság körében bizonyos forradalmi irányu mozgalom észlelhető. Ezért a városban összpontosították a katonaságot.

Szent-Pétervár, nov. 3. (A Z. és V. ered. táv. tud.) Podjedonosev és Witte megmaradnak a kormányban, más részről nagy változások várhatók.

A német császár hódolata.

Berlin, nov. 3. (A Z. és V. ered. táv. tud.) A lapok jelentik, hogy a császár tegnap II. Miklós orosz czárt a Sándor czár nevét viselő testőrgránátos ezred tulajdonosává nevezte ki. Mint a Nationalzeitung jelenti, a császár temetése Pétervárott 10—12 nap előtt nem fog végbemenni. Vilmos császár holnap vagy holnapután jelen lesz az orosz követségen tartandó gyászünnepélyen. Mint hírlik, a Sándor gránátos ezred zászlóját ez alkalommal az orosz nagykövetségre fogják vinni.

A czár temetése.

Berlin, nov. 3. (A Z. és V. ered. táv. tud.) Livadiából érkezett hírek szerint III. Sándor czár holttemét csak négy-öt nap után szállítják Odessán keresztül Szent-Pétervárra. Ma, vagy holnap bebal-

zamirozzák a holttestet, azután külön vonaton az orosz fővárosba szállítják, a hol mintegy négy napig ravatalon hagyják. Előreláthatólag a temetkezésre való készülődéseket beszámítva a halott czárt legfeljebb tíz, tizenkét nap után temetik el.

A czár halála után.

Miklós czár a francia köztársasághoz.

Páris, nov. 3. (A Z. és V. ered. táv. tud.) Miklós czár a következő táviratot intézte Sándor czár elhunytja alkalmából Casimir-Périer köztársasági elnökhöz:

„Fájdalmas megindulással tudatom Önnel a kegyetlen veszteséget, amelyet én és Oroszország forrón szeretett atyám, Sándor czár elhunytával szenvedtünk. Meg vagyok győződve, hogy az egész francia nemzet őszintén osztozik nemzeti gyászunkban.“

Casimir-Périer köztársasági elnök erre a következő távirati választ küldte:

„Értesülvén a fájdalmas veszteségről, amely Felsőgedet érte, a francia nemzet csatlakozik Oroszország nemzeti gyászához. A két nagy nemzet még emlékezik rá, hogy Sándor czár tegnap mult egy esztendeje táviratot intézett Carnot köztársasági elnökhöz, amely a kapesokat a két ország között még szorosabbra fűzte. Bizton mondhatom, hogy Franciaország nevében beszélek, mikor kifejezem a tisztelet és a fájdalom érzését, amely minden szívet betölt. Végül ki kell még egyszer fejeznem Felsőgednek és a czári családnak a magam részéről is igaz részvétemet, amelylyel fájdalmukban osztozom.

A bajorok gyásza.

München, nov. 3. (A Z. és V. ered. táv. tud.) A régensherceg III. Sándor czár nyta alkalmából négy heti udvari gyászt rendelt el.

A francia tengerészet gyásza.

Páris, nov. 3. (A Z. és V. ered. táv. tud.) A tengerészeti minister Alexius nagyhercezeghez a következő táviratot intézte: A francia tengerészet a mai napon osztozik Oroszország mély fájdalmában és örökké emlékezni fog ama felejthetetlen fogadtatásra, melyben a nagy uralkodó részesítette, kinek halálát gyászolja. Kérem császári fenségedet, fejezze ki a császári családnak a tengerészet hódolatteljes részvétét.

Bulgária gyásza.

Sofia, nov. 3. (A Z. és V. ered. táv. tud.) Az összes diplomáciai ügynökségek épületein és a sobranje épületén Sándor czár halála alkalmából a gyász jeléül a lobogókat fél árbóczra eresztették.

Görögország gyásza.

Athén, nov. 3. (A Z. és V. ered. táv. tud.) Az orosz templombani tartott gyászistenizsületet rendkívül fonyes volt. Midőn a főpap Sándor czár nevét kimondotta, a király és a jelenlevők letérdepeltek. A tözsdét bezárták és a színházak az előadásokat elhalasztották. A synodus a gyász jeléül ülését felfüggesztette.

A német császár részvéte.

Berlin, nov. 3. (A Z. és V. eredeti távirata.) A hadsereg rendleti lapja legfelsőbb parancsot közöl, a mely az egész hadsereg részére 14 napi, a Sándor gárda-ezred és az 1. számú uhlános-ezred részére pedig 3 havi gyászt rendel és meghagyja,

Ki nagy választék és olcsó árak mellett akarté felöltőt vásárolni, az jöjjön

Flesch Testvérek

czéghez. Üzleti elvünk: „a csekély haszon nagy forgalom által kiegyenlítődet nyer.“

hogy az első három gyásznapon katonazenének szólni nem szabad. Azután így folytatja a rendelet: „Hadseregem azon fog igyekezni, hogy drága barátomért, az európai béke őszinte védnökeért érzett mély fájdalommat megossza és az elhunyt császárnak hadseregem irányában mindenha tanúsított jóindulatáról örök hálával emlékezzék meg. A temetésen a fenti ezredeknek, valamint a 6-ik huszár-ezrednek küldöttségei fognak résztvenni.

A hadi tengerészet rendeleti közlönye hasonló legfelsőbb parancsot közöl, amely a tengerész tisztek számára 3 heti gyászt, a hajók részére egy napi gyászlobogót és 21 ágyulövést rendel a gyász jeléül. Katonazene az első három gyásznapon tiltva van. Az udvari körösvény így szól: Ő felségeik a legmélyebb fájdalommal veszik Sándor császár halálának hírére. A királyt az orosz császári családhoz számos kötelék fűzi és a legbensőbb részvétellel van eltelve a császárné, az egész család és az ifjú császár iránt, aki legközelebb kötendő házassága által unokájává lesz annak a királynőnek, a ki iránt felséges királynőnk őszinte szeretetet és nagybecsülést táplál.“

Az udvari gyász 2 hétig tart, a mely után 2 heti félgyász következik.

A trieszti tüntetés.

Triest, nov. 3. (A Z. és V. ered. táv.) A „Piccolo“ mai száma a városháza előtti téren tegnap történt gyülekezésről szertelenül tulzó hangon emlékezik meg. Így a többi közt azt állítja, hogy 7000-re rúgott az egybegyűlték száma, holott ez a szám tényleg még akkor sem lett volna elérhető, ha az összes sétáló és templomlátogató közönség,

mely a kérdéses időben a városházára vezető utcákat elárastotta, a tüntetőkhez csatlakozott volna. Különben a „Piccolo“ maga is beösméri, hogy a nagy tersednek csupán egy harmad része volt elfoglalva.

A bécsi diplomaták részvéte.

Bécs, nov. 3. (A Z. és V. ered. táv.) Az orosz nagykövetségnél ma újból számosan tettek részvétlátogatást, így a többi közt Bolfras szárnysegéd, Gróf Széchen főmarsal, Unger elnök, Beck vezérkari főnök, Batthány herceg stb. A francia nagykövetség épületén gyászfátyollal bevont francia tricolor leng.

A magyar Eldorádo.

A ki olvasta a lapunk egyik múlt számában is közölt igazságügyminis-teri nyilatkozatot, az maga előtt látja Magyarországot, mint a jog és igazság legtökéletesebb világát. — a magyar Eldorádót.

Egy embaras de richesse-et sorolta föl Szilágyi Dezső mindazon új törvényeknek, melyek közelebb fognak a törvényhozás újjáalkotó kohójába kerülni.

Lesz Magyarországnak annyi törvénye, hogy valóságos táltos lesz az, a ki mind ismerni fogja.

S a mi legeredetibb ezen en gros törvényalkotásban, az, hogy az új törvény a régít nem szorítja ki teljesen.

Az igazságügyminiszter aggodó gondossággal örökdió a főfőt, hogy valami hézag ne támadjon a törvényparagrafusok között, ha netán elfeledkezett valamiről.

Igy szüli egyik törvény a másikat. Így nő halomra a sok paragrafus, melyekből kiokosodni embernek nem adatott.

E hóban lépett életbe az új sommás eljárás, melyet alig tud megérteni a képzett jogász, s melyet a laikus közönség soha se fog érteni, — most pedig bejelenti Szilágyi, hogy a *büntető eljárás* tervezete a *civilis eljárás*, a *végrehajtási eljárás*, a *fegyelmi házasság*, *katonai törvényjavaslatok* is az alkotás végső stádiumába jutottak.

Mindezek fölébe csinálja már Szilágyi az *ügyvédi rendtartást*, csinál új *hiteltörvényeket*, szórakozásból pedig a *tengerészeti jogot* faragja. A mi ezen törvényjavaslatokra szükséges időn kívül rendelkezésére áll, azt arra használja, hogy a *kurtai bíráskodásról* szóló, és a *kamatláb leszállítására vonatkozó* törvényjavaslatokat tanulmányozza.

Jogéletünk tehát teljes atalakulás küszöbén áll.

Csak az a kérdés: hasznára van-e ez a sok új paragrafus a jogrendnek?

Alig van az országban jogász, a ki ne vallaná, hogy ez az egymásra halmozott sok törvény eleintén nagy zavarokat s kuszált jogállapotokat fog teremteni. A legtöbb praktikus jogász azt is ki meri mondani, hogy amit nyerünk az ügyek alaposabb tárgyalása által, azt elvesztjük a hosszadalmasság révén, mert szó se lehet arról, hogy valamely ügy — ha kissé bonyolult természetű, gyorsan tárgyalható lenne.

Az új perrendtartás tetemes költséget igényel, — s ha a régi perrendtartás megtartása mellett lett volna a bírói létszám ennyire fölemelve, — akkor jogéletünk virágzó lehetett volna.

TÁRGZA.

Akácziat.

— Karcolat. —

— A „Zombor és Vidéke“ eredeti tárcája. —

Kedves barátom! Amikor mi ketten ott sétáltunk együtt a lőrinczi erdőben, sokat beszélünk szerelemről. Kegyed nagy fontoskodva mondta, hogy nagyszerűen ismeri a saját szívét és tudja, hogy sohase érezhet szerelmet; olyan érzéketlen az . . .

— Nem barátom, az én számomra nem létezik szerelem a világon, szónokolt, kegyed, — már én ilyen különös teremtés vagyok. — Én meg csak csodáltam, tiszteltem kegyedet és néztem, iparkodva a kerek piros arczán, fitos orrán valamint talánni, ami a „különös teremtések“ kiváltsága. Már most megmondhatom, hogy megszűnt aztán egyszerre a csodálatom is, a tisztelem is; istenem, de megszűnt!

Kegyed nem fogja eltalálni, hogy mikor, talán még úgy se találja el, ha megmondom, hogy egy délutánon, amikor „valamit“ látunk, valamit, a mi más előtt — meglehet

— közönséges lenne, de mielőttünk csodálatos volt és nagyon kedves . . .

— — — Sétáltunk tehát. Jól emlékszem, hogy akkor ép az otthonáról beszélt mindegyikünk. Kegyed is alföldi kisvárosból való, mint én, és ez csak annál közelebb hozott bennünket egymáshoz.

Nem tudom én, a beszéd tárgy vagy a környezet: a meleg délután, a buja zöldben a tölgyfák között okozta-e, de valami szentimentális hangulat kapott meg bennünket. Elbágyadtunk, elcsendesedtünk . . . Messzebbre mentünk, mint máskor, ki is értünk már az erdőből, mégse mentünk vissza, hanem csak előre egymás kezét fogva a keskeny uton, a mely átvágta a pázsitos nagy helyet. Simán zöldben fektűt kétoldalt, meg előttünk a rét, csak néhol magaslott egy napraforgóbokor, arról aztán aranyos tányérok nevetek felénk.

Egyszer azt mondta kegyed:

-- Képzeld el, hogy valami nagy pusztában vagyunk.

És képzeltük, hogy egy nagy, nagy pusztában vagyunk és képzeletben átvátoztak a percek órákká, az órák napokká . . . Azt képzeltük, hogy régóta járunk már így,

a melegben, a magányban és keresünk . . . ugyan mit? — Egy oázist!

. . . Messziről egy egész kicsi, de kevert körülvevő szép ház fehérlett. — Közel értünk, benéztünk a kertbe. Annak a közepén két akaczfá hajolt össze, alatta egy leány ült, meg egy fiu. A leányt 15—16 éves hölgynek, a fiut 18—19 éves gyerekeknek ítéltük. Nem láttak minket, mert a kerítés belülről úgy be volt növe vadszőlővel, hogy mi is csak egy kicsiny resen kádkálhattunk befelé. Bizony, bizony édes Malvin, illetlen volt tőlünk, de mi csak megálltunk, néztünk, hallgattunk . . . azaz hogy hallgatóztunk.

Azok ottbenn nagyon közönséges dolgokról beszéltek.

— Talán testvérek, sugtam kegyednek, de abban a pillanatban hallottuk, hogy magazzák egymást. — Azutan mindig kevesebbet beszéltek, egyszerre egészen elhallgattak. A lány ujjai egyforma időközökben húzogatták a pamutot a himzésen keresztül, a fiu előrehajolva rajzolgatott egy kis veszővel a homokba.

Egyszer aztán felegyenesedett a fiu, hátradólt a padon és úgy oldalról nézte a

A régi perrend abszolúte nem volt hibás. Az új nem jobb, csak homályosabb.

Módosításokra volt szükség, de nem egészen új eljárásra.

S hozzá — a bélyegtörvény: kész csapás a perelni kénytelen polgárokra. Eddig is sokat beszéltek arról, hogy az ügyvéd miként nyuzza ügyfeleit, — de ha az új perrend kissé kerékvágásba jő: valóságos sorscesapássá lesz egy per elvesztése a sok költség miatt.

S a szegény ember itt is legérzékenyebben sújtatik. A gazdag csak kibírja a stemplikre való költségeket — de nem úgy a szegény, a ki kénytelen lesz elejteni igazát, mert nem bírja megfizetni az árát. Hát még ha nya kunkra zudul az a rengeteg sok új paragrafus, mit oly diadalmasan ígér Szilágyi Dezső?!

„Fogja be száját.“

(Egy plebános illetlensége.)

Ó-Becse, nov. 2-án.

Hogy a felekezeti iskoláknál mennyire meri elragadtatni magát egy plebános, mint igazgató, azt élenként illusztrálja a következő óbecsei eset:

Fonyó Pál óbecsei plebános, bár nagy tanügybarátnak szereti magát hirdetni, minden alkalommal, kimutatja ellenszenvét az igazgatás alatt álló tanítókkal szemben, csak azért, mert azok kellő önértéssel bírván, nem hunyászkodnak meg szolgálai előtt. Jó magyarán szólva: nem engedik magukat orruknál fogva vezetetni.

Művelt emberhez nem illő jelét adta ennek legújabbán ismét, midőn az ipartandai bizottsági ülésen, csupa személyeskedési okokból, hogy esetleg kiejtse a neki nem tetsző tanítókat, a bizottság korábbi határo-

zatáról és a kir. tanfelügyelői leirattal szemben mindenáron új jelöléseket, új választásokat akart.

S midőn az iskola érdekében a tanitók képviselője a folytonos vitatkozás hátrányát kifejté s annak a nézetnek adott kifejezést, hogy a tanfelügyelői leirattal szemben ellentétes határozatot hozni nem lehet s látta, hogy a bizottság tagjai is a tanitónak adnak igazat, annyira elragadtatta magát, hogy az illető, különben hígadtan szóló tanitónak szavaiba vágva, azt mondta gúnynyal, hogy „ilyen emberekől“ nem fogad el felvilágosítást. S midőn Osztrigonác Ferenc tanító igazságnak tudatában a bizottsági tagok többségéhez szólva, tovább is értelmezte a tanfelügyelői leirat horderejét, Fonyó mint egyszerű bizottsági tag merészkedett odakiáltani, hogy „fogja be száját“, mit a tanító természetesen visszautasított.

Egy tanító, ki visszameri utasítani, plebánosa szavait! Ez annyira dühbe hozta a plebánost, hogy talán még tovább megy, ha a tanító nem okosabb és hivatkozva a folytonos személyeskedésre, le nem köszön a jegyzői ísztról és ott nem hagyja a gyűlés termet.

Hogy mennyire gyűlölik a bizottsági tagok is Fonyónak ily személyeskedését, világosan bizonyítja az, hogy indítványával egyedül maradt.

A legszomorúbb a dologban csak az, hogy Ó-Becsen a magyarságnak ilyen plebános van, a ki megfelel azokról, hogy a pap és tanító egymással karöltve mutathat föl csak eredményt.

Ez a folytonos év vódás, személyeskedés egyedül a tanügy kárára van, a mit csak fájálni tudunk.

r . . . l . . .

Hírek

— **Műkedvelői előadás.** A zombori Tóth Kálmán kör műkedvelői szakosztálya, ma este megismételte a „Tóth leány“ előadását, ezúttal a négyzet karácsonyfája és a kör zongora beszerzési alapja javára. A közönség jóval kisebb számban jelent meg

mint ma egy hete. A szereplők, tekintve hogy azóta szerepeiket még jobban begyakorolták, ha lehet még; a multkorinál is jobb alakulásokat produkáltak. Pacseri maszkja kitűnő, coupletjei mulattatók voltak. Ha részletesen akarnánk foglalkozni a mai előadással, ismétlésekbe kellene bocsátkoznunk, tehát csak annyit mondunk: a kik ott voltak, ma is jól mulattak.

— **Kiszörkesztés.** Hogy egy kormányparti vidéki lajbszournál olyan vezércikket ír, amilyet neki parancsolnak az még megjárja, mert kormánypartnál önálló gondolkodás ki van zárva — ott mindenben a „muszáj“ érvényesül, de hogy annyira vete-medjek bátorságában, hogy egy magát „független politikai újságnak“ valló republikánus lapnak vezércikkét szóról szóra lenyomassa, még sem hitte volna senki sem. Pedig megtörtént. Ill. Sándor czár haláláról valami P. C. úr által írt vezércikket átvette a lajbszournál a „független“ újságból. Efélekép disputáltak tegnap a Szabadka-féle sörszarnokban, míg végre egy a kiszörkesztés titkaiba beavatott megfette a rebust a következőkép. Itt plagiurnról szó sincs, ugymond, mert a P. C. az se Pecsoviccs Correl, se Pitypalko Cyril, hanem az a „Pester Correspondenz“ ezimű kövön litographált kormányparti újság, a mely a vidéki lapocskákat vezércikkkel szokta ellátni az eszme inséges időkben. Erre az egyik söröző törzsvendég így duplázott vissza: **Köszönöm én azt a száz hírekket dicsekvő „független“ újság vezércikkét, ha azokat a kormányparti könyomatok küldi neki. A száz hirt olfóval hogy ki lehet szerkeszteni azt tudtam, de hogy a vezércikk is így lesz kiszörkesztve csak most tudom. A vinczelléremnek most télen úgy sincs kutyja dolga sem, holnaptól fogva ő is lapot fog kiszörkeszteni; — csak nem tudom mi lesz az címe? Talán ez jó lesz, „Kiöllözött vezéreszmék — szerkesztő P. C. (Beküldtetett.)**

— **Leány rablás.** Miatovits Zariáné helybeli lakosnő Koszana nevű leánya mult hó 29-en elment Ó-Szapárra Csupsits Vászóhoz vendégségbe, a honnan maig sem tért vissza. A leány anyja utána járván a dolognak, értesült, hogy leányát ó-szapári emberek elrabolták, s azután kenyszerítettek arra, hogy egy ó-szapári fiatal legénynyel megesküdjék. Amint halljuk az anya panaszával a büntető bírósághoz fordult.

— **Körözés.** Az apatini főszolgabíró erdei kihágás miatt körözött Obadovics Inszli monostorszeghi illetőségű nőt. Személyleírása:

leányt, aki csinos volt és piros, mint egy róza.

— Ugyan ne dolgozzék már annyit, hanem . . . nézzén egy kicsit énám is . . .

A lány fölkapta a fejét, de igazán nem tudtuk eltalálni, mért siet úgy megint lenézni. Hanem a munkáját, azt mégis csak letette maga elé. Most aztán bátortalanul, lassan vette a lány kezét a kezébe a fiu . . .

. . . Valami kis fuvalatt enyhítette végre a tiltakozó melegséget, de most meg erősen ért hozzánk az akáczivirág illata, hogy belebódultunk. Talán menni is akartunk már, de olyan akaratnélküliek, olyan bágyadtak lettünk, úgy marasztalt . . . mi is? . . . Az akáczillat . . .

. . . A fiu közelhajolt a leányhoz. — Nézzén rám, kérte halkán, rebegve.

És a lány ránézett . . . Aztán — nem is tudom a fiu közeledett-e a leányhoz vagy megfordítva — összebb hajoltak . . . meg is csókolták talán egymást . . .

És ez volt a csodálatos, a kedves, látuk, hogy lettek egymásba szerelmesek, egy leány, meg egy fiu . . .

Egymásra mosolyogtak és megfordulva visszafelé mentünk. De a kegyed mosolya, Malvin, mintha egy kicsit melankolikus lett volna, a tekintete lágy csillogással irányult valahová messzire. — Beszéliem kegyedhez, nem felelt.

Végre aztán halkán, különösen csengő hangon mondta:

— Mióta itt vagyok, tehát egész tavaszon át nem láttam akáczfát, nem éreztem akáczillatot . . . és otthon, a hazunk előtt annyi az akáczeft . . . az akáczillat melankolikussá tett . . . honvégyat érzek, édesem, honvégyat . . . az akáczillat az oka . . .

Nem akartam ellentmondani, ráhagytam, hogy az akáczillat az oka a kegyed furcsa hangulatának.

De Malvin édes, nekünk is van itthon akáczfánk, az ablakunk előtt is van egy, tavasszal, nyárelején illattal tölti be a szobánkat, madarakat csalogat az ágaira, hogy hallgathassuk a csicsergésüket, reggel, ha felébredek, integet felém, este, ha bezárom az ablakot, jó éjt susog . . . és én mindezt szerettem nagyon és vágyodom is utána, ha nem látom. Én tudom mit tesz az, ha az

idegenhez egy otthonhagyott kedves valamire emlékeztetnek és éppen azért tudom azt is, hogy ami akkor a kegyed lelét olyan hirtelen borította el édes melankoliával, sejtésszerű, borongó érzéssel, az nem honvégy volt, hanem mindenekfölött erős, önmaga előtt titkos, fájón édes szerelemvágy . . .

Akkor mindjárt nem mondtam meg ezt kegyednek, mert tudtam, hogy ellentmondana, de most be fogja látni, hogy igazam van.

Mert azóta bizonyosan gondol úgy néha arra a kedvesre, csodálatosra, amit mi ketten egyszer láttunk; tudom, hogy el fogja olynkora az a furcsa hangulat, meglepi most is valami csendes vágyódás, amikor pedig ott vannak a kedves akáczfai . . .

Mindezt pedig nem azért mondom el, mert okvetlenül azt akarom, hogy nekem legyen igazam, hanem mert meg akarom kegyedet nyugtatni, hogy nem is olyan különös teremtés, mint gondolja, sőt meg szerelm is létezik számára a világban.

SIEGEL ANGYALKA.

születés helye Monostorszegh, szolgáló jelenleg Budapest, hajadon, 24 éves, rom. kath. termete közép, arca kerek, szeme, szemöldöke, haja fekete.

GSARNOK.

A gyorsírásról.

Írta: **Horváth Vinczóné.**

(Folytatás.)

Szóljunk azonban egyetemesen: Timothy Bright, Peter Bäles, Pittman Izsák, Taylor Samuel, Coulon de Thevenot, Prevost, Barbier, Fosse Toussaint, John of Tilbury, Nowak, Bilharz, Arends, Gabelsberger, Stolcz, Noe, Kovács és Markovits oly nevek, melyeket a szténografia történelme mindvégig csak a halhatatlanság koszorújával övezhet.

Igy miniatúr képben vázolván a gyorsírás történeti multját, most hasznosságának és rendkívüli jelentőségének ismertetésére térek át.

Megelőzőleg azonban hadd hivatkozzam a tekintetben nálammal sokkal szavahihetőbb férfiak nyilatkozataira, a kik a szténografiát illetőleg a következőképen írnak:

„A gyorsírás hasznos művészet és előnyeit senki sem tagadhatja.“ Jules Verne.

„A gyorsírás felől alkotott véleményem ugyanaz, a mi mindenkié. Nagy szolgálót tesz az emberiségnek és bármennyi tegyünk is terjesztésére, az sohasem lesz elég.“ Ifj. Dumas Sandor, Zola Emil és Leconte de Lisle, a francia akadémia tagja.

„A politikai történelemben fehér lap lámadna, ha csak egy hélig is feljuggsztetnék a gyorsírók működése.“ Gavtres angol tudós.

Idézném bár azonban az államférfiak, tudósok még egyszer is annyi véleményeit, még akkor sem volna elegendő kimerítően megvilágítható a gyorsírásról haszná, mert az oly sokoldalú és kiszámíthatatlan, mint az égnek milliárd mécsese.

Nincs is a társadalomnak egy rétege sem, a hol a gyorsírás sikerrel ne lehetne használói. Eltekintve azonban attól, hogy ismerete a jó és szép ízlést nemesíti, s hogy általa gondolkodó és ítélő tehetségünk körül-fokra erősödök, nem hagyhatom említés nélkül azt a körülményt sem, hogy nem egyszer anyagi keresetre is mondhatatlan előnyt nyújt.

Mi azonban leginkább megbecsülendő s kiemelendő érdeme e művészetnek, az az, hogy általa nyolcz órai munkát egy óra alatt végezhetünk el s hogy egy szöveget, mely máskülönbön egy ivnyi terjedelmet venne igénybe, egy nyolczad-rétre szoríthatni ki.

Szóljunk csak azonban tüzetesebben arról, mily hasznot nyújt a gyorsírás egyeseknek az élet különböző helyzeteiben és ágazataiban.

Mindenek előtt a *tanulónak* tehet jeles

szolgáltatokat, — legyen az bár a haladásnak legmagasabb stadiumában is, — mert ez vele az előadásokat akár szőhűen, akár tömör kivonatban lepke-könnyedséggel lejegyezheti.

Nem kevésbé megvetendő előnye a gyorsírásnak a tanuló ifjúságra nézve az is, hogy ismerete és használata igen jótékonyan hat azok szellemi fejlődésére, valamint hogy a rendes kézírás szépségét és olvashatóságát, mely különben a közönséges kapkodó és sebes írás által meg szokott romlani, ép-ségben megtartja.

De nemesak az ifjúság tanulmányainak könnyítésére, hanem bárkinek anyagi keresetre is eszközt nyújt a gyorsírás.

Tudjuk ugyanis, hogy miniszterek, országgyűlési képviselők és magasabb állású hivatalnokok mindinkább foglalkoztatnak gyorsírókat olyképen, hogy jelentéseket, parlamenti beszédek tervezeteit, vagy magánleveleiket diktálják nekik az élő szó sebességével. S míg a gyorsíró azután a közönséges írásba teszi át szténogramját, addig az illetők azon helyzetben vannak, hogy 5—8 szorta megtakarított és aránylag sokkal drágább idejüket más munkálatokra vagy pihenésre, üdülésre fordíthatják.

Hasonlóan járnak el a sajtó emberei, ügyvédek és közjegyzők is. Azonban a tudós, orvos, természetvizsgáló, művész és utazó szintén időt és tért kímélő eszközt nyerhet a gyorsírásban jegyzeteinek készítésére, vagy a dolgozataiból szükséges idézetek és más segédanyagok gyűjtésénél.

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

Hetiszemle a pénz- és értékpiacziáról.

Jó darab ideje annak, hogy akkor, a midőn az arfolyamokban újabb emelkedések állanak be, önmagától felmerül a kérdés: mehet ez így tovább? És ugyanigy minden aratás után, amidőn a gabona ára újból esik, a vas, szén, cukor stb. ára újból eszikken, ott áll a kérdés: mehet ez így tovább?

Sokan ugyan ellenkező nézetet vannak, de a töképenzes, a mezőgazda, a gyáros panaszkodva utal jövedelmeinek folytonos eszikkenésére, tökehozamának állandó kesvesedésére. A világ pedig halad tovább — és azt látjuk, hogy minden év végével több és több adóterhet bír el a nép, a betétek minden évben óriási szaporulatot mutatnak s a panaszkodó gyáros és a panaszkodó mezőgazda nem un rá jövedelmeinek folytonos eszikkenésére, sőt állandóan új gyárak emelteknek, új területek vétetnek művelés alá s a meglevők üzeme fokoztatik. Ime, ez a mi gazdasági helyzet vázlat, pár vonással ideve: érdemes felette gondolkodni; érdemes annak vonásából a konkluziókat levonni.

Mi ezen vázlatos képből csak azt az egyet látjuk, hogy a jelenlegi közgazdasági alap vasszilárd és minden nehézség nélkül elbir nagyobb rázkodásokat is. Igazolattik ezen állításunk, ha a lefolyt eseményidus hetet vesszük tekintetbe. Wekerle kijelenti,

hogy az államadósság konverziója nem fog egyhamar megtörténni. Hatástalan e bomba tüze, mert a tőzsde egy „annál jobb“ al felelt, azon véleményének adván kifejezést, hogy ez által még tovább élvezi a magasabb kamatot. Bekövetkezik a német kancellariválság, de ez sinces hatással, mert a törzsére az teljesen meginged, hogy Caprivi vagy Hoehenlohe névre hallgat az. Ó csak a gépezettel törődök, a gépezet, a német császár pedig még él és virul. Hogy három legyen a táncz és az események száma, meghal a ezár is. Villámcsapásként sujtott volna ez még csak a közelmultban is, és megingatta volna a hausse alapjait. sőt romba döntötte volna azt.

Most a tőzsdére befolyással ezen esemény szintén nem volt és a tőzsdéi barometert a két hitelrészvény teljes erővel haladt a husse felé, sőt a mint jól informált körök tudni akarják, még nagyobb áremelkedés várható.

Az *érték-tőzsdén* az ultimo prolongatiók nagyon simán végződtek és a jegybank adómentes tartaléka teljesen kimerítettet.

A járadékok és záloglevelek terén nagyobb áremelkedés volt konstatalható és ez mutat arra, hogy pénzügyi viszonyaink rendezettek, mivel részben a külföld tett nagyobb vásárlásokat és mutat főleg arra, hogy hazánkban pénzbeliség nagy, mivel ezen értékek csakis befektetés czéljából vétetnek.

A bankrészvények közül a tőzsdéi barometer, a két hitelrészvény a héten át hatalmas áremelkedést mutatott fel.

A ezár halála következtében sem volt visszaesés észlelhető, a hogy azt már jeleztük. A többi bankrészvények közül hatalmas emelkedést mutatott a leszámítoló részvény és így részben teljesült a mult jelentésünkben tett állításunk. Igen nagy volt az érdeklődés az ipar- és kereskedelmi bank részvényei és az angol bank részvényei iránt, mely utóbbinak árfolyamát a bécsi villamos vasut alapítások és a petroleum üzlet emeltek és fogják emelni még jó ideig. Emelkedtek még jelzálog-, bankgyűlésleti-, fumei hitel-, hazai- és jegybank részvények.

Takarékpénztárak, biztosító intézetek, gőzmalomok és téglaársvények stagnáltak.

Vasművek részvényei emelkedtek. A többi ipari részvények közül Atheneum-, részvényserfőző-, egyesült üveggyárak- és sertésizlaldó részvények mutatnak nagyobb emelkedést.

Közlekedési értékek közül az osztrák-magyar államvasut- és pesti villamos vasut részvényei emelkedtek. Előbbi nagyobb oszlaték híreire, utóbbi 1 millió forint értékű újabb részvények kibocsátása következtében.

A váltókamatláb 4—6 $\frac{1}{4}$ % között változott.

Buzában a hozatok és héten is kisebbeték.

Rozsban a kínálat gyengébb. Árpa e héten sem birt fellendülni. Zab állomásokon e héten gyengén kínáltot, elkt; helyben 6.10—6.30 frton.

Tengeriben a forgalom nem nagy, mert készáruban hiány van. Elkt helyben: ó-art 6.45—6.55, új áru 5.57 frton.

Gabna-határidők.

A határidőüzlet e héten valamivel szilárdabb volt, a forgalomban azonban ismét vontatottság mutatkozott. Zárati jegyzések:

Buza őszre	6.10 frt pénz, 6.12 frt áru.
Buza tavaszra (1895)	6.74 „ „ 6.75 „ „
Rozs őszre	5.35 „ „ 5.40 „ „
Rozs tavaszra (1895)	5.71 „ „ 5.72 „ „
Zab őszre	5.90 „ „ 5.95 „ „
Zab tavaszra (1895)	6.04 „ „ 6.06 „ „
Tengeri máj-jún. (1895)	5.93 „ „ 5.94 „ „

Első és legöregebb tearin-gyertya Osztrák-Magyarországon. — Csak **rózsa** csomagolásban valódi.

Valódi

Sarg F. A. fia
és társa.

Iroda: Bécs,
IV. Schwindgasse 7.

MILLY GYERTYA.

Cs. és kir.

Árleengedés szeptember 16-ától fogva. udvari szállítók.

Üzleti Hirdetés.

Van szerencsem a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy **Zomborban, a fő- (Kossuth)-utczában** lévő **Klein Ede-féle** üveg-, edény és porcellán-üzletet m. hó 17-én megvettem, s azt a kor igényeihez képest a legdivatosabb s legjobb minőségű árukkal fogom újra felszerelni. Midőn ezt a mélyen tisztelt közönség szives tudomására hozom, egyszersemind bátorokodom fölkérni, hogy üzletemet nagybecsű látogatásával megtisztelni sziveskedjék.

Különösen ajánlom divatos függő-lámpa és majolika-disztágyaimat, terracotta- és sydrolit-figuráimat, china-ezüst edényeimet s francia baccaral-ivó-készletein et.

Az üvegkereskedés szakmájába vágó mindennemű üvegezést, templom-épület, kirakat-tábla és képkeretek elkészítését a legrövidebb idő alatt pontos kivitelben elvállalom.

Miután én czégtársra vagyok a farkasvölgyi világhírű üvegtáblagyárnak abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy a legjobb minőségű és legolcsóbb üvegtáblával szolgálhatom ki t. vevőimet.

Üzletemet a n. é. közönség szives pártfogásába ajánlván, maradtam

kötőnő tisztelettel

Pock László.

Legbiztosabb óvószer a kolera, hagmáz és egyéb fertőző betegségek ellen! — Tökéletes fertőtlenítés! — Teljesen szagtalan!

Önműködő tözegszóró-closettek.

Belföldi és külföldi szabadalmak! Szobai árnyékszékek mindenféle tetszetős alakban. Árnyékszékberendezések, kórházak, laktanyák, iskolák, iparvállalatok, szállodák stb. részére.

Magyar tőzeg- és műtrágya-ipar részv. társaság

Igazgatóság: Budapest, IV. ker. Városház-tér 9. (Harisbazar)

Fertőtlenítő és szagtalanító tőzegpor! Tőzegalom! Mindenemű tőzeggyártmány nagy raktára.

Különlegesség: emberi és városi hulladékok ipari- és gazdasági értékesítése. Város tisztítási és elfuvarozási vállalatok szervezése.

Műtrágyagyártás. Részletes tervekkel, költségvetésekkel és eredeti bizonyítványokkal szívesen szolgál

az igazgatóság.

Az orsz. közegészségügyi tanács által többszörösen ajánlva!

Máriazell gyomorcsépek

A kolera veszély idején minden ember igyekezzen a kolera lényegét, annak elhárítására való szereket és a hatósági rendeleteket megismerni. Ebből azon megnyugvást szerzi magának, hogy van a kolera ellen is ovszer és hogy ész-szerű eljárás által mindenki megóvhatja magát a megbetegedéstől.

Mindenek előtt vigyázni kell beállandó emésztési zavarokra, székzsorulás és különösen hasmenésre. Az egészséges emésztés mérsekelt életmód, nehezen emészthető életek és máz az emésztésre károsan ható ártalmasságok, valamint a gyomor meghűlése és egyáltalán mindennemű meghűlések elkerülése által tartható meg.

Az egészséges emésztés az ismert Máriazell gyomorcsépek által Brady C. gyógyszer-tárából, melyeknek erősítő hatásuk van a gyomorra rendkívüli módon elősegítetik. A Máriazell gyomorcsépek emésztési zavaroknál és szorulásoknál mindig jónak bizonyultak és sok év óta számítják a legkedveltebb háziszsernek a családnál hirtelen előforduló betegségeknek.

Kapható gyógyszer-tárakban kis üvegecskében (ezeknek Brady C. aláírással kell ellátva lenni) használati utasítással együtt a 80 kr.

Zombor: Galle gyógyszer-tára; Apatlu: Rátay gyógyszer-tára; Petrovorszell: Balogh Gy. gyógyszer-tára; Szt.-Tagmas: Bar-kovits Gy. L. gyógyszer-tára.

KLYTHIA A BŐR ÁPOLÁSÁRA.
ZSIRPUDER.

Az arczbőr szépítése és finomítása.

Legelegánsabb toillete-, bái- és szalon-puder fehér, rozsa-szín vagy sárga.

Vegyileg megvizsgálva és ajánlva dr. Pohl J. J. es. kir. tanár által Bécsben.

Elismerő levelek a legjobb körökből minden dobozhoz mellékelve.

TAUSSIG GOTTLIEB

Egy doboz ára 1 frt 20 kr. elküldés utánvet vagy az összeg előleges beküldése után.

finom toillete-szappanok gyárosa és illatszerek főraktára
Bees 1. Wollzeile 3. sz.

Kapható: a legjobb illatszert-, drogua- és gyógyszer-tárakban.

MAGYARON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE.

Alapítotott 1847.

Brausweller János

Szegeden C. és k. k. kiedeslagososan
ant. chronometre- és műszeres vállalkozó
a reménytelis megvárás nélkül.
stb. stb.

**ÓRAK, ÉKSZEREK 10-ÉVI JÓÁLLÁSSAL
RÉSZLETFIZETÉSRE**

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan aszközülítethet.

Az általánosan ismert jó hírnevnek örvendő s tö b oldalulag kintutett sósborszesz-készítmények — Kelendésigene! fogva — sok utánzának léven az uőbbi időben kivéve, elhatároztam, hogy azok címjegyeimet módosítom s arra két nyomtatban saját házam külső alakját veszem föl, bejegyeztem azt egyszersmind védjegyenként a budapesti iparkamaránál.

Sósborszesz

általános elismert kintű háziszser; különösen a be-jörzso és kenő-gyuro-gyógymódnál (massage) igen jó hatású. Ajánlható egyszersmind fogtisztító szerül is, a mennyiben a fogak fényét elősegíti, a foghust erősíti és a száj tisztja, szagtalanít; így nyer a szesz elpárolgása után, ugyszinten fejmosásra is hamvasásra is hajidegek erősítésére, a fejkörpakepződés megakadályozásra és annak megszüntetésére.

Egy nagy üveg ára 90 kr., egy kisebb üveg ára 45 fr.

Brázay Kálmán

Budapesten, IV. ker. Múzeum-körút 23. sz.

Zomborban kapható: Weidinger S. és Zs., Lugumersky Plató, Heindlhofer Róbert, Mayer és Thum és Engel Adolf cégeknek.

Védjegy 319. és 320. sz.

A legjobb és legegészségesebb francia cigaretta-papir a

LEGLORIA

Gloria-Patent minden egyes lap leoldható!

József Bardou és fiát l Perpignan és Pár sban Kapható minden főzsde, papírkereskedésben.

Nyomatott a „Zombor és Vidéke” könyvnyomdájában.

